

Τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱεροψάλταις

Συνωδὰ τῇ προεκδοθείσῃ ἐγκυκλίῳ πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας τῆς Βασιλευούσης περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν, τοῦ σεβασμίου τρόπου τοῦ ἱστασθαι ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις καὶ ψάλλειν ἐν φωναῖς αἰσίαις, κατὰ τοὺς συνοδικοὺς κανόνας κ. τ. λ. παραγγέλλονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐφεξῆς ἀπολύτως χρήσιμα, ὡς ἀφορῶντα τὸ ὁμοιόμορφον τῆς ἱερᾶς ψαλμωδίας πάντων τῶν ἱεροψαλτῶν, ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις.

Α'. Πάντων τῶν τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ δοξαστικῶν, στιχηρῶν, προσομοίων, καθισμάτων, ἀπολυτικίων, εἰρμῶν, κανόνων, καταβασιῶν, ἀργῶν τε καὶ συντόμων, τῶν ἐμπεριλαμβανομένων ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις τῆς Παρακλητικῆς, τοῦ Τριωδίου, τοῦ Πεντηκοσταρίου, καὶ τοῖς δώδεκα Μηναίοις, οἱ χοροστατοῦντες πρέπει νὰ ἐκστηθίζωσι τὰ μέλη καὶ ψάλλωσιν αὐτὰ κατὰ γράμμα, ὡς εὐρηνται τονισμένα ἐν τοῖς μουσικοῖς βιβλίοις, εἰ δυνατόν δέ, νὰ ἐκστηθίζωσι καὶ τὰ κείμενα τῶν δεσποτικῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν, ἵνα μὴ ἀναγκάζονται κύπτειν ἀτόπως καὶ φυλλομετρεῖν τὰς βίβλους καὶ αἰτιᾶσθαι τοὺς κανονάρχας διὰ τὰς ἐξ ἀμελείας αὐτῶν προκυπτούσας χασμωδίας, τοῖς δὲ πρωτοπείροις ψάλταις παραγγέλλομεν ἐντόνως, ἵνα οὐδέποτε ψάλλωσιν τι ἄνευ μουσικῆς βίβλου, ἕως

οὐ ἡ πολυχρόνιος ἀσκησις καὶ πείρα καταστήσῃ αὐτοὺς τοιούτους, ὥστε νὰ ψάλλωσιν ἀπταιστως καὶ μετὰ θάρρους.

Β'. Τὸ μέλος τούτων θέλει διδάσκεσθαι καὶ ψάλλεσθαι εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τῶν καθιερωθέντων ἑκπαλαὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μουσικῶν βιβλίων, ἥτοι τοῦ συντόμου Ἀναστασιματαρίου Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, τοῦ συντόμου Δοξασταρίου Πέτρου τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ Εἰρμολογίου Π. τοῦ Βυζαντίου, καὶ τοῦ ἀργοῦ Δοξασταρίου Ἰακώβου πρωτοψάλτου, τὰ ἀμέσως ἐκ τῆς ἀρχαίας γραφῆς ἐξηγηθέντα ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων Γρηγορίου καὶ Χουρμουζίου, καὶ ἐκδοθέντα εἰς τύπον τὸ μὲν Ἀναστασιματάριον κατὰ πρῶτον ἐν Βουκουρεστίῳ ὑπὸ Π. τοῦ Ἐφεσίου, καὶ Β' ὑπὸ Χουρμουζίου, τὸ δὲ σύντομον Δοξαστάριον κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Π. Ἐφεσίου, καὶ Β' ὑπὸ Θ. Φωκαέως, τὸ Εἰρμολόγιον δὲ κατὰ πρῶτον ὑπὸ Χουρμουζίου, καὶ Β' ὑπὸ Ἰωάννου πρωτοψάλτου, τὸ δὲ ἀργὸν Δοξαστάριον ἀπαξ ὑπὸ Θ. Φωκαέως· τῶν δὲ νεωτέρων μελοποιημάτων, τῶν ἐν διαφόροις ἐκδόσεσι περιφερομένων, ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσις ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις, ὥς στερουμένων τῆς ἀπλότητος καὶ τοῦ εὐρύθμου, τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἀρχαίας ἱερᾶς ψαλμωδίας, δύνανται δὲ ταῦτα νὰ χρησιμεύωσι πρὸς ἰδιαίτεραν μελέτην ἐκάστου.

Γ'. Ἐκ τοῦ παππαδικοῦ μέλους ψάλλονται χειρουργικὰ μὲν κατὰ πᾶσαν κυριακὴν τὰ τῆς ἐβδομάδος σύντομα, καὶ τὰ τοῦ Πέτρου τοῦ Βυζαντίου, ἐν ἐκτάκτοις δὲ περιστάσεσι, καὶ τὰ τοῦ Γρηγορίου καὶ Κωνσταντίνου τῶν πρωτοψαλτῶν, κοινωνικὰ δὲ τῶν κυριακῶν ψάλλονται τὰ τοῦ Δανιὴλ καὶ τοῦ Πέτρου, κοινωνικὰ δὲ τῶν ἑορτῶν τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ καὶ τῶν ἀγίων ψάλλονται τὰ τοῦ Πέτρου, Δανιὴλ καὶ Γρηγορίου τῶν πρωτοψαλτῶν. Δοξολογίαι δὲ μεγάλαι ψάλλονται αἱ τοῦ Π. τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ Π. Βυζαντίου, Ἰακώβου, ἢ τοῦ Δανιὴλ καὶ Γρηγορίου, αἱ δὲ σύντομοι δοξολογίαι Μανουὴλ πρωτοψάλτου, ταῦτα

δὲ πάντα ἐκ τῶν δοκίμων ἀρχαίων ἐκδόσεων Χουρμουζίου, Θ. Φωκαέως καὶ τῆς Πανδέκτης Ἰωάννου πρωτοψάλτου.

Δ'. Ἐν ταῖς πανηγύρεσι τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἀπαγορεύονται ψάλλεσθαι διὰ λόγους οὓς οἶδεν ἡ Ἐκκλησία τὰ ἀνοιξαντάρια καὶ τὸ ὀκτάηχον Θ ε ο τ δ κ ε πα ρ θ έ ν ε, ἅτινα μόνον ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις χρησιμεύουσι καὶ διὰ τοῦτο ἐτονίσθησαν, ψάλλεται δὲ μόνον τὸ Μ α κ ά ρ ι ο ς ά ν ή ρ τοῦ Μανουήλ, καὶ ἐν ὠρισμέναις τισὶ περιστάσεσι τὰ κεκραγάρια Ἰακώβου πρωτοψάλτου. Ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ ἀπαγορεύονται, ἅμα τῇ ἐξόδῳ τῶν Ἀγίων, αἱ μεγάλοι φωναί, καὶ τὰ κρατήματα, καὶ ἐπιβάλλεται τοῖς ψάλταις ἵνα σιγῶσι, μέχρι τῆς εἰσόδου τῶν λειτουργῶν εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, ἀπαγορεύονται πρὸς τούτοις καὶ τὰ λεγόμενα λειτουργικά, ἀνταποκρίνονται δὲ τῷ ἱερεῖ οἱ χοροὶ ἐν ταῖς ἐκφωνήσεσιν αὐτοῦ διὰ ταπεινῆς καὶ ἡσύχου μονωδίας κατὰ τὸ ἔθιμον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τὰ δὲ τυπικὰ οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐγκαταλιμπάνωνται, ἐκτὸς τῶν μεγάλων ἑορτῶν, ἐν αἷς ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα.

Ταῦτα ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὑποβάλλονται εἰς ἕκαστον ἱεροψάλτην, ἐφιστᾶται δὲ ἡ προσοχὴ αὐτῶν ἵνα μὴ τις ἐξ ἐγωΐσμοῦ, ἢ αὐταρεσκείας παρεισάγῃ ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς ἀδόκιμα καὶ ἀνάρμοστα ἰδιαίτερα μέλη, ἐκτὸς τῶν ἐγκεκριμένων καὶ παραδεδεγμένων ἐκπαλαι παρὰ τῆς Ἐκκλησίας. Οὐδεὶς δὲ προϊστάμενος ἱερᾶς ἐκκλησίας, ἢ ἑφορος, ἢ πρόκριτος ἄνυται νὰ καταναγκάσῃ τὸν ἱεροψάλτην ἵνα ψάλλῃ τι ἀπᾶδον τῇ παρούσῃ ἐγκυκλίῳ. Ὁ μὴ συμμορφωθησόμενος πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς αὐτὰς παραγγελίας τιμωρηθήσεται παραδειγματικῶς.

Ἐν τοῖς πατριαρχείοις, τῇ 8 Ἰανουαρίου ρωπ'.

† Ο ΜΕΓΑΣ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ